

Kokkolan ammattiopiston opiskelija

Olin tänään toisen päiväni Krakovan keskuslaboratoriossa, jossa olen työssäoppimistan i suorittamassa. Kaikki ihmiset työpaikalla tuntuvat olevan tosi mukavia, vaikka vähän ujostelevatkin puhua englantia. Pienten alkuvaikeuksien jälkeen kaikki kuitenkin sujui tosi hyvin.

Kävin äsken ostoksilla lähimarketissa, joka on tuossa pihan perällä, vain noin 100 metriä pääovesta. En olisi uskonut, että voi olla niin kamalan vaikeaa käydä ruokaostoksilla kun ei erota rahkaa smetanasta eikä voita sulatejuustosta. Maitoa en ole uskaltanut edes yrittää vielä, kun en erota mikä on laktoositonta, mikä soijamaitoa ja mikä sitä oikeaa maitoa. Jääköön se kokeilu tuonnemmaksi.

Huoneeni Hotelli Piastissa on pieni kahden hengen huone, jossa on yhteinen vessa ja suihku viereisen huoneen kanssa. Jääkaappia ei ole, eikä radiota. Keittiöitä on kaksi yhtä kerrosta varten.

Töissä kaikki sujuu hyvin. Suurin ongelma minulle on ihmisten nimien muistaminen ja ääntäminen. Joudun ovelasti luovimaan ja välttelemään tilanteita, joissa joudun kutsumaan jotakuta nimeltä. Toistaiseksi olen onnistunut loistavasti.

Huomasin että pakkovenäjän loppuminen kouluista oli innostanut ihmisiä opiskelemaan englantia ja monia muitakin kieliä. Suurin osa alle 25-30 vuotiaista osaa ainakin vähän englantia, tai ymmärtää englantia vaikka ei sitä suostukaan puhumaan. Onneksi työpaikkaohjaajani puhuu hyvää englantia, eikä opetuksen kanssa ole siis ongelmia. Vaikka ihmiset töissä puhuvatkin englantia hyvin, he eivät kuitenkaan ole tottuneet kuulemaan sitä, joten minun on puhuttava HY-VIN HI-TAAS-TI! Vaikka minulla on töitä vain 5 tuntia päivässä, olen yleensä ihan rätti poikki, kun pääsen takaisin asuntolalle. Otan jo tavaksi muodostuneet puolen tunnin kauneusunet ja lähdän sitten yleensä ruokalan kautta kaupunkiin.

Vaikka täällä kaikki on paljon halvempaa, tuntuu kuin käyttäisin hirveästi rahaa ruokaan ja kaikkeen joka päivä. Alakerran opiskelijaravintolan päivän menu, johon kuuluu salaatti, keitto ja pääruoka (yleensä perunaa ja lihaa) maksaa 9 slotia. Hinta tuntuu suurelta mutta pienen laskutoimituksen jälkeen tajusin, että tämä lähes kolossaalinen ateria maksaa alle kolme euroa. Ei kokkaamista, ei tiskaamista! Ja alle 3 euroa!

Kävin tänään kampaajalla. Olihan se jännittävä kokemus. Kävelin Karmelicka-nimistä katua pitkin keskustaa kohti ja piipahdin sisään jokaiseen kampaamoon, jonka vain suinkin näin. Jokaisessa kampaamossa aloitin keskustelun sanoilla: ”Excuse me, do you speak English?”

Vastaukseksi sain jok’ikisessä paikassa joko pään puistelu tai pitkän litaniaan puolalaisia sanoja. Noin puolentoista tunnin, kahden kahvikupillisen ja seitsemän kampaamo myöhemmin kävelin sisään yhteen paikkaan, joka näytti todella trendikkäältä. Siisti paikka, jossa oli narikka ja kaikki. Epätoivoissani aloitin taas niin kuin kaikissa muissakin paikoissa, mutta tällä kertaa en saanutkaan pään puistatuksia vaan nätti neiti tiskin takana huikkasi paikalle komean nuoren miehen, joka osasi välttävästi englantia ja oli kaiken hyvän päälle kampaaja.

Oli hassu tilanne, kun eilen minulla ei ollut mitään uutta opittavaa töissä, koska uusia näytteitä ei vielä ollut tullut. Päätin auttaa muita näytteiden valmistuksessa. Alkuun ohjeiden ymmärtäminen otti koville, mutta hetken vierestä seuraamisen jälkeen ryhdyin tuumasta toimeen ja valmistelin useamman kymmentä näytettä mittausta vaille valmiiksi. Päivän päätteeksi, kun olin lähdössä kotiin, työpaikkaohjaajani kiitteli kovasti, että olin ollut niin paljon avuksi. Ihmettelin vähän, että miksi se nyt noin kovasti kiittelee, mutta ilmeisesti hän oli vain puhtaasti kiitollinen saamastaan

avusta. Minun ei odoteta tekevän töitä muiden puolesta vaan olevan työharjoittelussa harjoittelemassa ja oppimassa. On kuitenkin mukavaa autella muita, ettei tule aika pitkäksi. On myöskin kivaa, että sitä oikeasti arvostetaan.

Osallistuin paikallisille syntymäpäiville, jotka pidettiin pienessä pubissa ihan keskustan lähellä. Paikalla oli parisenkymmentä vierasta. Alkuun minulla oli vähän tylsää ja yksinäistä, kun kaikki ujustelivat puhua minulle, mutta hetken pälistelyn jälkeen uteliaisuus sai puolalaisissa ystäväissani vallan ja löysin itseni keskeltä ihmisjoukkoa. Kaikki halusivat tietää, minkälaista Suomessa on. Kuinka kylmää? Onko paljon lunta? Kuinka pimeää? Syövätkö jääkarhut pingviinejä?

Eräänä aamuna, kun heräsin, minulla oli hieman kuumeinen olo. Soitin sitten töihin ja kerroin, että voin hieman heikosti ja jään sängynpohjalle. Ohjaajani sanoi, että selvä ja käski juoda teetä. Painuin sitten takaisin pehkuihin ja juuri, kun olin nukahtanut, huoneeni puhelin pärähti soimaan. Vastasin vähän kummastuneena (kukaan ei koskaan soita siihen), ja työpaikkaohjaajanihan se sieltä soitti. Hän kertoi, että lähetti firman auton käyttämään minua lääkärissä. Yritin kyllä vakuutella, että en tarvitse lääkäriä vaan vähän lepoa. Huomasin yritykseni kuitenkin turhaksi ja alistuin kohtalooni. Puin siis vaatteet päälle ja menin ala-aulaan odottelemaan kuljettajaani. Hän osoittautui mukavaksi kaveriksi, joka ei kuitenkaan taitanut sanaakaan englantia. Krakovan liikenne ei myöskään ole niitä ihmisystävällisimpiä paikkoja.

Pääsimme kuitenkin lopulta lääkärin vastaanotolle, missä selvisi, että lääkäritäti puhui englantia lähes yhtä paljon kuin kuljettajani. Koska oma puolan kielen taitoni rajoittuu lähinnä Kiitos – Ole hyvä – Päivää -akselille, käväisi mielessä pieni epäily, että tietääköhän täti edes mikä minua vaivaa. Epäily haihtui kuitenkin pian, kun kainalooni tuupattiin kuumemittari ja selkääni jääkylmä stetoskooppi. Lääkäri kävi pitkän keskustelun kuljettajani kanssa, mutta valitettavasti kukaan ei osannut kertoa minulle mikä oli vikana. Lääkäritäti varmaan huomasi huolestuneen ilmeeni ja nosti vain peukut pystyyn ja hymyili leveästi. Valitettavasti kuljettajani teki samoin hokien vain dobra dobra, mikä siis tarkoittaa hyvä hyvä. Valitettavaa ei ollut se, että kaikki näytti siis olevan kunnossa vaan se, että nämä kaksi näyttivät niin koomisilta leveine hymyineensä. Meinasin revetä palasiin yrittäessäni pidättää naurua. Yritin peittää naurunpyrskähdyksen yskän puuskaan ja ilmeisesti tuskainen ilmeeni ja yllättävä yskäkohtaus tulkittiin väärin ja minulle määrättiin tajunnan räjäyttäviä yskänlääkkeitä. Sain myös kolmet muut lääkkeet. Ilmeisesti kurkustani löytyi joku virus. Aivan sata varma en voi olla, mutta luulen, että minulle kirjoitettiin viikko sairauslomaa.

Suurin ero suomalaisen ja puolalaisen kulttuurin välillä on puolalaisten uskonnollisuus. Joka paikassa on kirkkoja, jotka ovat auki melkein vuorokauden ympäri. Pyhimysten kuvia ja patsaita näki katukuvassa kaikkialla. Uskonto on näkyvillä ihan kaikkialla. Pääsiäinen sattui juuri matkani ajalle, ja silloin todella huomasi kuinka puolalaiset ovat "uskovaisempia" kuin suomalaiset. Vähän kuten meillä joulun aikaan, koko maa lähes pysähtyi pääsiäisen ajaksi. Tai siltä minusta ulkomaalaisena ainakin tuntui.

Puolalaiset ovat todella vieraanvarainen kansa. Tuntui että heille oli kunnia-asia, että vieraat lähtevät kotiin tyytyväisinä. Toisinaan oli jo lähes tuskaista, kun kaverilla kyläillessä ei kehdannut kieltäytyä kaikesta mitä tarjottiin, mutta vatsa kun vaan oli niin täynnä!

Työpaikalla ollessani en huomannut mitään valtavia eroja suomalaiseen työpaikkakulttuuriin. Helppimmin huomattava ero oli siinä miten kaikki kutsuivat toisiaan herraksi tai rouvaksi, eli pan tai pani. Sitä kuuli kuitenkin käytettävän myös etunimen kanssa, joten se ei kuulostanut mitenkään liian jäykältä. Kuulin itseäniki huudeltavan usein; pani Tiina!

Joitakin pieniä hassuja eroja huomasin naisten ja miesten välillä. Esim. naisten ei koskaan tarvitse maksaa ravintolaan sisälle. Jos sisäänpääsymaksu on, se peritään vain miehiltä. Ystäväni kertoivat myös että miehet eivät koskaan tappele keskenään, jos naisia on paikalla. Ilmeisesti kunnioituksesta naisia kohtaan. Olen kyllä varma että siihenkin sääntöön löytyy poikkeuksia. Tosin yhtään tappelua en nähnyt koko kolmen kuukauden aikana, minkä Krakovassa vietin.

Katukuvassa ei näkynyt polkupyöriä. Uskon että yksikään ystäväni ei edes omistanut polkupyörää, mikä alkuun kyllä kummastutti. Olen aina itse tottunut pyöräilemään joka paikkaan. Noin minutin ihmettelyn jälkeen tajusin että kaupungissa pyörä olisi vain haitta. Joka paikkaan pääsee loistavasti bussilla tai ratikalla ja vielä todella halvalla. Busseihin ja ratikoihin tottuminen otti kyllä koville. Pidättäytyvä suomalainen kun on erittäin tietoinen henkilökohtaisesta ilmatilastaan, on yhtäkkiä vaikeaa tunkea sadan muun ventovieraan kanssa poski poskessa seisoskelemaan täpötäyden bussin perälle.

Kaupungin kadut eivät olleet ihan sitä mihin suomessa on totuttu, ja bussin hyppiminen ja pomppiminen lisäsi oman lisämausteensa bussimatkoihin. Matkapahoinvoinnista kärsivän on turha edes yrittää. Ilmeisesti puolalaiset eivät edes tiedä mitä on matkapahoinvointi. Minäkään en ennen tiennyt...

Palkkataso on puolassa hieman alhaisempi kuin Suomessa, ja korkeamman asteen koulut maksullisia. Se tarkoittaa sitä että nuorilla ei ole mahdollisuutta muuttaa pois kotoa ennen kuin on valmistunut koulusta ja päässyt töihin. Minä en pitänyt sitä mitenkään kummallisena, mutta paikallisten kavereitteni mielestä oli todella kummallista että minä olin muuttanut omaan kotiin jo 19-vuotiaana. Ja että olin muuttanut yksin...

Pieniä eroja meidän tapojemme välillä löytyy varmasti paljon enemmänkin, mutta kaiken kaikkiaan olemme kaikki vain tavallisia ihmisiä tekemässä tavallisia asioita. Matka kyllä avarsi maailmaani hiukan, ja tutustuin ihaniin ihmisiin joiden kanssa toivon olevani yhteyksissä vielä vuosienkin päästä. Vierailumatka Krakovaan onkin jo suunnitteilla.

Viimeksi muutettu: maanantai, 24 lokakuu 2011, 13:17